

การพัฒนาแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ภาคการเกษตร เทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

Development of Knowledge Management Model in Improving
the Quality of Life of Informal Workers in the Agricultural
Sector of Tontong Sub-district, Muang District,
Lamphun Province

สายสกุล ฟองมูล¹ และ ปณิธิ บุญสา²

Saisakul Fongmul¹ and Paniti Bunsu²

¹สาขาวิชาการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ 50290

²สาขาวิชาการจัดการชุมชน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ - แพร่ เฉลิมพระเกียรติ จ.แพร่ 54140

บทคัดย่อ

การพัฒนาแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มแรงงานนอกระบบภาคการเกษตร เทศบาลตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย การทบทวน ติดตามสถานการณ์ และรวบรวมบริบทของกลุ่มแรงงานนอกระบบภาคการเกษตรของเทศบาลตำบลต้นธง การศึกษากระบวนการและการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มแรงงานนอกระบบภาคการเกษตร เทศบาลตำบลต้นธง และ พัฒนาแบบการจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มแรงงานนอกระบบภาคการเกษตร เทศบาลตำบลต้นธง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นกระบวนการ PAR

ในการดำเนินการวิจัย พบว่า สถานการณ์แรงงานนอกระบบภาคการเกษตรในตำบลต้นธง ได้นำไปสู่การนิยามให้ความหมายของคำว่าแรงงานนอกระบบภาคการเกษตร และนำไปสู่การได้มาในหลักการจัดการความรู้ ทั้งบทเรียน องค์ความรู้ และการพัฒนาต่อไปสู่การเป็นชุมชนจัดการตนเอง การพัฒนาแบบการจัดการความรู้พบว่า ศูนย์ประสานงานแรงงานนอกระบบภาคการเกษตรตำบลต้นธงเป็นกลไกสำคัญ ในการทำหน้าที่เป็นกลไกที่นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบภาคการเกษตร ทั้งการจัดการความรู้ในตัวคน คือผู้นำแรงงาน ผู้รู้หรือคลังสมองชุมชน การจัดการระบบสวัสดิการ รวมไปถึงการพัฒนา อาสาสมัครอาชีวอนามัย เพื่อเป็นนัก

ปฏิบัติ ขณะเดียวกันผลลัพธ์สำคัญของการพัฒนารูปแบบในส่วนของความเป็นกลุ่มองค์กร คือการเสริมศักยภาพของผู้นำแรงงาน ศักยภาพคลังสมองท้องถิ่น ศักยภาพของกลุ่มหรือเครือข่าย ให้สามารถร่วมกันเป็นกลุ่มหรือสถานประกอบการต้นแบบ โดยมีองค์กรการเงินท้องถิ่นเพื่อการจัดการอาชีพและสวัสดิการ สวัสดิการชุมชนสำหรับแรงงานนอกระบบ และ ศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยฐานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเชื่อมโยงและผลักดันด้านนโยบาย

คำสำคัญ : การจัดการความรู้, แรงงานนอกระบบ

ABSTRACT

The study on the **“Development of Knowledge Management Model in Improving the Quality of Life of Informal Workers in the Agricultural Sector of Tontong Sub-district Muang District, Lamphun Province”** aimed to conduct research through reviewing, monitoring the situations, and gathering the context of informal workers group in the agricultural sector of Tontong sub-district, Muang District, Lamphun Province. As a qualitative research work focusing on PAR (Participatory Action Research), this was the procedure, for knowledge management and knowledge management model development in developing the quality of life of informal workers in the agricultural sector of Tontong sub-district.

Results of the study found that the conditions of informal workers in the agricultural sector of Tontong Sub-district directed to produce the definition of informal workers in the agricultural sector and used this in knowledge management principles on its lessons/experiences, knowledge management and mechanism development toward being self-managed community. In developing the knowledge management model, this research found that the coordinating center for informal workers in the agricultural sector of Tontong Sub-district was an important mechanism for fulfilling the goal of improving the quality of life of informal workers in the agricultural sector of Tontong Sub-district as a whole. These included knowledge management in the people which was the leader of workers or well-informed people or knowledge source/brain of the community, social welfare system management as well as development of occupational health volunteers or workers. At the same time the results were important in development as a model for organized group by strengthening the potentials of the leader of the informal workers, potential on knowledge source in the locality/local wisdom, potential of the group or network toward forming as a model group or business establishment. A financial agency in the locality for managing occupations/jobs, the community social welfare for the informal workers and a Center for Learning for Development of Quality of Life whereby the government agency in the locality

work for connecting and advancing the policy were altogether necessary in the model development for development of the quality of life of the informal workers in the agricultural sector of Tontong Sub-district.

Keywords: Knowledge management, quality of life of informal workers